

Format t.b.v. schriftelijke vragen artikel 59 RvO
Provinciale Staten Overijssel 2023

Datum	: 25 augustus 2023
Naam & fractie	: Peter Hermans, PvdA
Onderwerp	: Bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater
<p>Aan de voorzitter van Provinciale Staten van Overijssel</p> <p>Het college/de Commissaris van de Koning wordt verzocht de volgende artikel 59-vragen schriftelijk te beantwoorden:</p> <p>Inleiding</p> <p>In augustus 2023 heeft Natuur&Milieu het rapport “Hoe giftige bestrijdingsmiddelen onze natuur bedreigen”¹ gepubliceerd met als belangrijke onderlegger de resultaten van een onderzoek dat het Centrum voor Milieuwetenschappen (CML) aan de universiteit Leiden uitvoerde².</p> <p>Uit het onderzoek volgt dat er in de periode 2014-2021 geen significante daling is van het aantreffen van PHR- en T12-stoffen en ook is geen afname te zien van normoverschrijdingen van PHR- en T12-stoffen. Aangetoond is dat de selectie T12-stoffen een grotere milieu-impact heeft dan de PHR-stoffen, en een veel grotere dan het gemiddelde van alle aangetroffen stoffen. De T12-stoffen zijn gemiddeld het meest toxisch. Tegelijk zijn dit de stoffen met de grootste kans om de gestelde normen te overschrijden. Drie van de T12-stoffen zijn niet-toetsbare stoffen, waardoor de werkelijke kans op normoverschrijding en schade aan de natuur naar verwachting groter is. De ecologische risico's van de aangetroffen bestrijdingsmiddelen zijn berekend met de msPAF-methode. De chronische toxiciteit van de aangetroffen bestrijdingsmiddelen daalde tussen 2014 en 2021, deze daling is de afgelopen jaren echter afgevlakt. De acute toxiciteit daalt ook niet even snel mee. De daling van de chronische toxiciteit gaat niet gepaard met een daling in normoverschrijdingen. Dat wijst er mogelijk op dat stoffen worden vervangen. Daarnaast is het duidelijk dat dit een veel positiever beeld is dan de daadwerkelijke situatie. Door beperkingen in de berekeningen geeft de msPAF vrijwel zeker een onderschatting van de toxiciteit in het water. De msPAF waarden, die in sommige gebieden nu al hoog uitkomen, worden in dit onderzoek alleen berekend op basis van bestrijdingsmiddelen. De waarde zal in werkelijkheid nog veel hoger zijn, door niet-toetsbare stoffen, andere chemische stoffen en nutriënten in het water.</p>	

Ook concludeert Natuur&Milieu dat het overheidsbeleid erop was gericht om in 2023 nog slechts incidentele overschrijdingen van milieunormen aan te treffen, maar dat het aantal normoverschrijdingen nog net zo hoog is als 10 jaar geleden.

Vragen

1. Bent u bekend met de onderzoeken van Natuur&Milieu en het CML en zo ja, deelt u de conclusies?
2. Bent u met ons van mening dat het doorwrochte onderzoeken betreft op basis van meetgegevens?
3. Is de conclusie dat 'het aantal normoverschrijdingen (gericht op waterkwaliteit) nog net zo hoog is als 10 jaar geleden' ook geldig voor de Overijsselse waterlichamen?
4. Deelt u de conclusie van N&M dat het overheidsbeleid inzake het terugdringen van bestrijdingsmiddelen faalt, gezien het forse aantal normoverschrijdingen?
5. Zijn er voor Overijssel meer meetgegevens bekend van het voorkomen van bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater dan de vier Overijsselse meetlocaties in het CML-onderzoek? Zo ja, wat zijn daarvan de resultaten en trends? Kunt u dit overzichtelijk aanleveren, bijvoorbeeld in de vorm van een kaartje met kleuren en een legenda?

De doelstelling van de KRW is dat uiterlijk in 2027 ook in Overijssel de kwaliteit van alle wateren zowel chemisch (schoon) als ecologisch (gezond) op orde moet zijn. 'De waterkwaliteit in Nederland is de slechtste van alle EU-lidstaten; maar één procent van onze wateren verdient het predicaat 'goed'.³

6. Wat is de staat van de Overijsselse waterlichamen in het perspectief van de KRW-doelen en in het perspectief van het voorkomen van bestrijdingsmiddelen in het bijzonder?
7. Welke acties zijn nodig om in 2027 aan de KRW afspraken te voldoen, en welke acties worden ondernomen?

De minister van Infrastructuur en Waterstaat is systeemverantwoordelijk voor de uitvoering van de KRW. In het Bestuursakkoord Water is de samenwerking in het waterbeheer en -beleid tussen Rijk, waterschappen en provincies vastgelegd.

8. Welke partijen zijn verantwoordelijk (en aanspreekbaar) voor het verder terugdringen van bestrijdingsmiddelen in oppervlaktewater en wat is hierin de rol van de provincie vanuit het Bestuursakkoord Water, vanuit de toezichhoudende rol van de provincie op (onder meer) waterschappen en gemeenten of vanuit het verlenen van vergunningen en ontheffingen?

¹ <https://natuurenmilieu.nl/app/uploads/Bestrijdingsmiddelen-in-en-om-natuur-en-recreatiewater-Natuur-Milieu-2023.pdf>

² Analyse Aanwezigheid, Normoverschrijdingen en Toxische Druk van Bestrijdingsmiddelen in Geselecteerde Meetpunten Binnen het Nederlands Oppervlaktewater' (Visser et al., 2023)

³ <https://www.wur.nl/nl/show-longread/een-dikke-onvoldoende-voor-waterkwaliteit.htm>